

Verloren natuur in Meinerswijk?

Jordi Houweling

Onderzoeksvraag

Kan veiligheid en biodiversiteit samenwerken in de uiterwaarden van Meinerswijk?

Gebiedsbeschrijving

De **uiterwaarden** van Meinerswijk is een natuurgebied waarin de rivier de Rijn zonder tegenslag zijn gang kan gaan. Het gebied ligt bij Arnhem aan de **Neder-Rijn**. In dit gebied is er een hoge mate van biodiversiteit aanwezig. Elk jaar verschijnen en verdwijnen er soorten. Grazers zoals koniks en Galloway-runderen leven hier ongestoord. Zonder deze grazers zou Meinerswijk in een ondoordringbaar bos veranderen. Elk jaar zijn er een paar dagen dat de uiterwaarden onderwater lopen ^[1].

Figuur 1: Plattegrond uiterwaarden Meinerswijk ^[2].

Resultaten

Ik heb het verslagen gebruikt over de natuurontwikkeling in Meinerswijk. Als eerste wil ik het over de biodiversiteit in Meinerswijk hebben. In 1977 is er voor het eerst een gebiedsdekkende inventarisatie opgesteld. Toen ontdekte ze 21 bijzondere soorten. In 1988 is er een tweede gebiedsdekkende inventarisatie opgesteld waar ze 38 bijzondere soorten ontdekte. In 2010 is het aantal bijzondere soorten gestegen naar 42. Het is mogelijk dat er tijdens de eerste gebiedsdekkende inventarisatie er soorten over het hoofd zijn gezien.

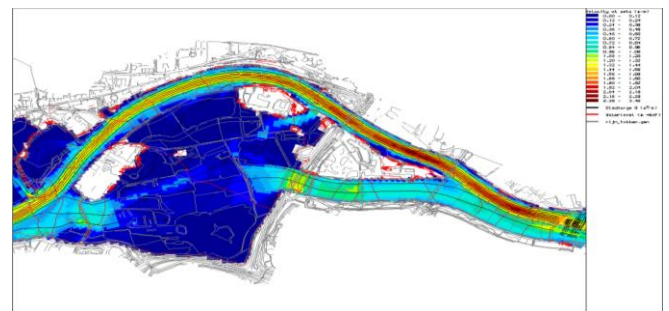
Figuur 2: Foto's van Meinerswijk onderwater door de Rijn en droog. (D. B. Houweling)

Vermoedelijk zijn er bij die soorten nieuwe bijgekomen maar ook verdwenen. Dit zijn de cijfers alleen voor de flora in Meinerswijk. Voor de fauna geldt over het algemeen hetzelfde. Afgelopen jaren zijn er steeds meer soorten waargenomen. Er zijn soorten die minder in aantal zijn dan vroeger. Dit is doordat er overbegrazing

van de oevers optreed door ganzen die er wel in grote aantallen zijn.

Als je de natuurontwikkeling in Meinerswijk vergelijkt met andere gebieden gaat het hier een stuk langzamer. Dit komt vooral door gebrek aan morfodynamiek waardoor nieuwe soorten moeilijker een plek kunnen vinden om te vestigen. Ook kunnen zaden hierdoor moeilijker verplaatst worden maar ook worden ze moeilijker aangevoerd. Het kleiig terrein maakt het ook lastig. De combinatie van **kwel**, rivierwater en **neerslagwater** maakt wel dat Meinerswijk een goeie water gradiënt heeft ^[3].

In Nederland is er na de overstromingen in 1993 en 1995 extra aandacht gegaan naar veiligheid rondom de rivieren. Hiermee gaven ze de veiligheid meer prioriteit dan natuurontwikkeling. Er is een plan opgesteld om de rivieren meer ruimte te geven. Dit plan bestaande uit meerdere projecten heet ruimte voor de rivier. Een van die projecten was ook in Meinerswijk. Er werden nevengeulen gegraven, de zomerkade werd verlaagd en er werd begroeiing verwijderd langs de Neder-Rijn. Hieronder is te zien hoe snel het water stroomt als Meinerswijk is ondergelopen bij een **afvoer** van 10.000 m³/s. De Neder-Rijn heeft veel meer ruimte om het water af te voeren waardoor de snelheid afneemt en de water spiegel daalt. ^[4]

Figuur 3: Stroomsnelheid van water als Meinerswijk is overstroomd (gebaseerd op Rijkswaterstaat en Claus van den Brink). ^[3]

Conclusie

Natuur en veiligheid kan prima met elkaar in samenhang gaan. Het is wel noodzaak om de natuur zo veel mogelijk zijn gang moet laten gaan. Zelfs al gaan er soorten verloren. Ze worden wel ingenomen door nieuwe soorten.

Referenties

- ^[1] Gemeente Arnhem , 06 dec. 2014, http://www.arnhem.nl/Bezoek_de_stad/Attracties/Wandel_en_fietsroutes/Wandelingen_in_Arnhem/Wandeling_uiterwaardpark_Meinerswijk/Informatie_gebied_Meinerswijk
- ^[2] Loos van Vliet, 07 dec. 2014, <http://www.loosvanvliet.nl/>
- ^[3] Gijs Kurstjens, Bart Peters, 2011. Rijn in Beeld, Natuurontwikkeling langs de grote rivieren; Deel 2 De Neder-Rijn
- ^[4] Rijkswaterstaat , 07 dec 2014, http://www.rws.nl/water/plannen_en_projecten/voorwijken/nederrijn/nederrijn_uiterwaardvergraving_meinerswijk/doelen/index.aspx